

Národní úřad
pro kybernetickou
a informační bezpečnost

SENIORŮ NA NETU

OBSAH

01

Digitální stopa

02

Bankovní podvody

03

(Ne)Bezpečné emaily

04

Podvodné weby

05

Online seznamky

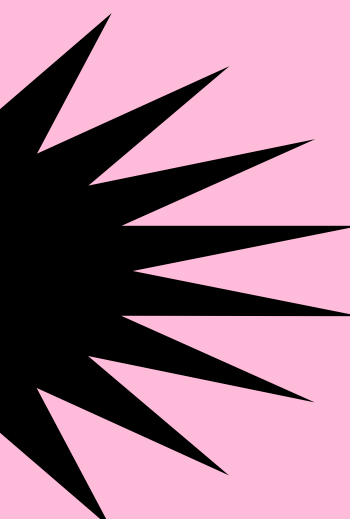
06

Můj bezpečný seznam

07

Kde se vzdělávat

DIGITÁLNÍ STOPA

Digitální stopa = otisk jedince v online světě.
Má ji vytvořenou každý svým pohybem na internetu

- ✓ komentáře na sítích
- ✓ prokliky
- ✓ sdílení
- ✓ nákup na e-shopu

Přemýšlejte, než něco zveřejníte!
Co jednou dáte na internet,
to tam zůstane.

I když máte soukromé nastavení,
vždy se může stát, že někdo vaše
příspěvky zkopíruje a sdílí dál.

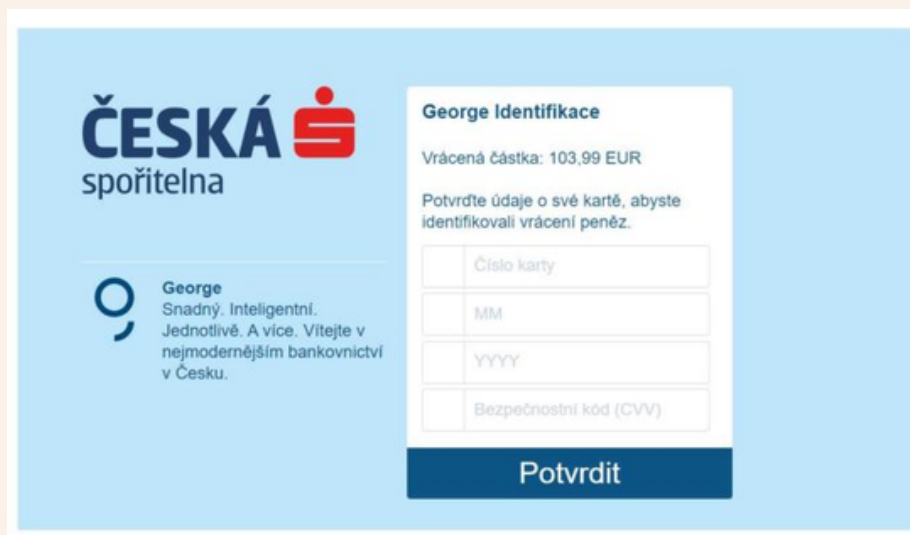
Takže se ujistěte, že jednoznačně
víte, co sdílíte! A pokud je na
Vašich fotkách někdo další,
zeptejte se ho na souhlas.

**Je to vaše online
reputace. Mám se bát?
Ne.**

**Stačí se vzdělávat
a vědět, co s digitální
stopou dělat
a jak s ní nakládat.**

BANKOVNÍ PODVODY

Banka vám chce vrátit peníze,
o kterých nic nevíte?

Pravděpodobně se jedná o tzv. PHISHING
neboli podvod, který má za cíl z vás vytáhnout peníze.

Phishingový útok je založen na tzv. scamu, což je podvodný trik nebo klam, jehož cílem je oklamat oběť a získat od ní peníze, citlivé informace nebo jiné výhody.

Útočníci často používají falešné sliby, manipulaci nebo lži, aby přesvědčili oběť, že získá výhodu, výhru nebo dědictví, pokud nejdříve provede určité kroky, jako je zaplacení poplatku nebo sdílení osobních údajů.

Podvody se často šíří prostřednictvím e-mailů, sociálních sítí nebo falešných webových stránek.

V případě, že se stanete obětí phishingu, se rychle obraťte na příslušné orgány a instituce:

- **Policie ČR – 158**
- **Vaše banka**

NEBEZPEČNÉ EMAILY

Exekuční příkaz od divné mailové adresy?

DŮVĚŘUJTE SVÝM INSTINKTŮM!

Jestliže vám nějaký e-mail připadá divný, něco je "mimo", raději ho neotevírejte a nedůvěřujte mu.

Vždy zkontrolujte, od koho e-mail přišel (celou adresu, ne jen jméno). Je to někdo, komu důvěřujete?

PRAVOPISNÉ CHYBY A DIVNÝ SLOVOSLED?

Bud'te podezřívaví!
Mnoho podvodných e-mailů může obsahovat chyby, nezní tak nějak dobře, jsou krkolomné. Ale není to pravidlo!

NIKDY NESDÍLEJTE OSOBNÍ ÚDAJE E-MAILEM!

To zahrnuje vaši adresu, datum narození, rodné číslo nebo hesla. Stejně tak nikdy neověřujte osobní údaje kliknutím na odkaz v e-mailu!

PODVODNÉ WEBOVÉ STRÁNKY

Nový e-shop, který má ty věci skoro o půlku levněji než konkurence?!

VYPADÁ TO SKVĚLĚ! ALE...

Podvodníci dokáží vytvořit webové stránky, které vypadají velmi reálně a mohou nabízet neexistující produkty obvykle za velmi nízké ceny.

Po nákupu vám často zbydou oči pro pláč, buď vám nikdy nic nedoručí, nebo přijdou věci ve špatné kvalitě. V nejčernějším scénáři odcizí údaje k vaší platební kartě.

TIPY JAK NA NÁKUPY BEZPEČNĚ

Pokud se vše zdá až příliš zalité sluncem, buďte podezřívaví. Nakupujte jen z ověřených e-shopů, vždy si zkontrolujte celou www adresu. Ideální je, aby měl internetový obchod zabezpečenou platební bránu.

Tu poznáte tak, že má dvoufázové ověření a bezpečný web poznáte podle symbolu zeleného zámku v levém horním rohu prohlížeče.

ONLINE SEZNAMKY

NOVÝ PŘÍTEL

01.

Hackeři a podvodníci vytvoří falešný profil, mohou se vydávat za kamaráda či příbuzného, nový profil odůvodní třeba ztrátou přihlašovacích údajů k tomu "pravému".

Nebo vytvoří úplně falešný profil a budou tvrdit, že jste staří známí, že jste se kdysi kdesi viděli...

PŘÁTELSTVÍ A EMOCE

02.

Lidé, kteří jsou osamělí nebo čerstvě po rozchodu, mohou být zranitelnější.

Seznamkoví podvodníci si vybudují s obětí emoční vazbu, přimějí oběť se svěřovat se svými problémy, nabízí emoční útěchu.

Oběť má přitom pocit, že našla někoho, kdo jí rozumí, což snižuje její podezření.

Celý proces může trvat týdny, klidně i měsíce!

VYDÍRÁNÍ

03.

Pak začnou žádat o peníze, vylžou příběh o nemoci, finanční krizi nebo jiný důvod. Tento způsob manipulace a naléhavost situace vyvolává silné emoce, které ovlivňují racionální rozhodování.

JAK SE CHRÁNIT?

04.

Nedůvěřujte nikomu. Prozkoumejte fotografie, věk, povolání a další informace o profilu, zkontrolujte, zda se fotografie vyskytují i jinde na internetu (třeba přes Google lens). Ptejte se na důvěrné otázky.

Neposílejte peníze ani dárky. Nesdělujte osobní informace, finanční informace, neposílejte své fotografie.

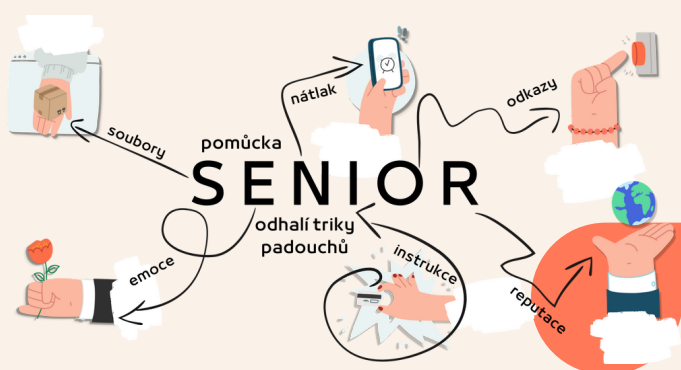
MŮJ BEZPEČNÝ SEZNAM

- ☐ Naučte se základy používání počítače, mobilu, internetu.
- ☐ Nikdy nikomu nesdělujte přes telefon citlivé informace (data narození, rodná čísla, čísla účtů, hesla).
- ☐ Kdyby vám kdokoliv volal nebo psal, že je v nebezpečí a potřebuje pomoc, ověřte si jeho totožnost.
- ☐ Při online nakupování důvěřujte ověřeným obchodům se zabezpečenými platbami.
- ☐ Neotevírejte odkazy nebo soubory z neznámých emailových adres.
- ☐ Budte nedůvěřiví ke všem nabídkám, které zní až podezřele dobře.
- ☐ Pokud to jde, nastavte si všude dvoufaktorové ověření.
- ☐ Nebojte se požádat o pomoc.

KDE SE VZDĚLÁVAT

SENIORI NA NETU

Pomůcka SENIOR vám usnadní rozpoznávání nebezpečných zpráv a triků internetových padouchů.

www.seniorinanetu.cz

KYBER TABU

Čtrnáct krátkých videí, která se věnují tématům jako data, algoritmy, reklama, dezinformace a ukazují vám, jak vlastně funguje tok informací na internetu.

www.kybertabu.cz

BEZPEČNĚ V KYBER

Kyberšikana, kybergrooming, kyberstalking... V tomto kurzu se naučíte rozpoznávat možná rizika a hrozby na internetu.

www.osveta.nukib.gov.cz

